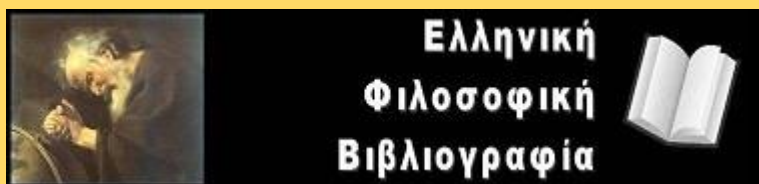

Σοφία Μακράκη

Οι Αργοναύτες του ιδανικού Λιμπρέτο φιλοσοφικής όπερας

(Απόσπασμα)¹

«ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ 2019»

---

¹ Από το βιβλίο της Σοφίας Μακράκη: *Οι Αργοναύτες του ιδανικού*. Επιμέλεια – Φιλοσοφικά Προλεγόμενα Ηλίας Βαβούρας, Καλλιτεχνικά Προλεγόμενα Φώτης Παπαθανασίου. Αθήνα 2019, 131 σελ.

Η Σοφία Ι. Μακράκη είναι δασκάλα της ΙΚΕΜΠΑΝΑ «Τριτογένεια». Άλλα έργα της: *Διαλέξτε το λουλούδι που ταιριάζει στην ευχή σας*, 2005. *Μαχάτμα Γκάντι, ο «Μεγάλος Οδηγός»*, 2018. *Απ' του Απείρου τη γαλάζια αχλή*, 2018. Τηλ. 6973 373781. E-mail: stritogenia@gmail.com

ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Σ' ένα απροσδιόριστο χρονικά παρόν, πενήντα Μινύες –εκπρόσωποι της Φιλοσοφίας, της Επιστήμης και των Τεχνών– έχουν κληθεί να προσέλθουν σ' ένα Διεθνές Επιστημονικό Κέντρο.

Σκοπός της σύναξής τους είναι η μετάβασή τους σε έναν άλλο πλανήτη, για να διαμορφώσουν συνθήκες, ώστε να μπορούν να μετοικήσουν άνθρωποι σ' αυτόν. Όλοι τους γνωρίζουν ότι η εγκατάστασή τους εκεί δεν τους εξασφαλίζει το ενδεχόμενο επιστροφής τους στη Γη.

Φθάνοντας στο σημείο συνάντησής τους συνομιλούν μεταξύ τους για θέματα της επιστήμης ή της τέχνης που εκπροσωπεί ο καθένας. Τους αναγνωρίζουμε καθώς εισέρχονται στη σκηνή από τα ρούχα που φορούν, τα οποία είναι ρούχα του τόπου και της εποχής που έζησαν, ή από πρόσθετα γνωρίσματα που φέρουν μαζί τους, π.χ. ένα βιβλίο, μια παρτιτούρα κ.τ.λ. Περισσότερο όμως γίνονται αναγνωρίσιμοι από αυτά που λένε στις μεταξύ τους συνομιλίες.

Πριν την οριστική τους αναχώρηση διεξάγεται μια ολομέλεια σε έναν ανοιχτό αμφιθεατρικό χώρο, όπου ο καθένας καταθέτει την πρότασή του, ώστε να θεσμοθετηθούν οι νόμοι της μελλοντικής Πολιτείας. Στο τέλος της ολομέλειας οι πενήντα Μινύες επιβιβάζονται στο σκάφανδρο. Το ταξίδι τους στο Διάστημα αρχίζει!

Στη συνέχεια, σε μια κινηματογραφική οθόνη παρακολουθούμε το αεροφωτόγημα να ταξιδεύει στο Διάστημα. Σε κάποιο σημείο του απέραντου χώρου ο φακός ζουμάρει και εμφανίζονται τα δύο εγγόνια του χρηματοδότη Θεαίτητου να συζητούν μέσα σε ένα χώρο εργασίας. Είναι πλέον κάτοικοι της νέας πατρίδας. Μαζί με άλλους νέους έχουν φτάσει στην αποικία με μια επόμενη αποστολή.

[ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ – ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ]: Η αυλαία κλείνει με δύο μονωδίες του νεαρού Θεαίτητου και της Σοφίας αντίστοιχα.

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ – ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

*Τα πρόσωπα της Τρίτης Πράξης: **Σοφία** και **Θεαίτητος**, εγγόνια του αρχαίου Θεαίτητου, χρηματοδότη του διαστημόπλοιου Νέα Αργώ. Η Σοφία είναι Ιέρεια στη νέα αποικία, ο Θεαίτητος είναι δάσκαλος στην ΕΛΕΥΡΥΘΕΑ.*

*Σε χώρο εργασίας ο **Θεαίτητος** κάθεται σε ένα γραφείο. Δεν εργάζεται. Η στάση του δείχνει ότι τον απασχολεί κάτι πολύ σοβαρό. Μπροστά του απλωμένοι χάρτες - σχεδιαγράμματα. Χάρτες και πίνακες κοσμούν επίσης τους τοίχους και πάνω στα τραπέζια βρίσκονται υπολογιστές και διάφορα όργανα χημείας. Στην αίθουσα κινούνται δύο ρομπότ. Εκτελούν κάποια χημικά πειράματα, έχοντας την πλάτη τους στους θεατές.*

*(Στο χώρο εισέρχεται η **Σοφία**.)*

Σοφία:

Σε βλέπω πάλι σκεπτικό!

Θεαίτητος:

Νέα δυσάρεστα θα πω!

Σοφία:

Λέγε, με κάνεις και αδημονώ!

Θεαίτητος:

Φήμες κυκλοφορήσανε...

Σοφία:

Λέγε... τι είδους φήμες;

Μίλησε αμέσως... μην αργείς!

Θεαίτητος:

Λένε πως οι φιλόσοφοι χαθήκανε στο σύμπαν.

Μόλις τους νόμους φτιάξανε,

σε άλλους κόσμους πάνε!

Σοφία:

Μη θλίβεσαι!

Όπως κι εσύ μολόγησες,

μονάχα φήμες θα 'ναι!

Σοφία Ι. Μακράκη

(Μετά από μια μικρή παύση του λέει:)

Των αριθμών οι άριστοι,
ζωγράφοι, γλύπτες, μουσικοί,
συνάμα κι οι πολιτικοί,
πασχίζουν να στεριώσουνε
τη νέα μας τη χώρα.

Θεαίτητος:

Τα εγγόνια του Θεαίτητου,
εσύ κι εγώ,
πρώτοι ήρθαμε από τη Γη
στην άγνωστη και μακρινή
ΕΛΕΥΡΥΘΕΑ χώρα...
Ιέρεια εσύ,
τους ναούς να στολίζεις!
Των δασκάλων της Γης
το πολύτιμο φως,
μια γνώση θολή
δεν θ' αφήσω εγώ
στη μνήμη να γίνει.

Σοφία:

Μα... μήπως το μετάνιωσες;
Σε βλέπω λυπημένο!

(Επικρατεί μικρή σιγή... Ο Θεαίτητος πλησιάζει αργά στο παράθυρο. Με τόνο βαρύ, νοσταλγικό, τραγουδά:)

Θεαίτητος:

Ποτέ ξανά!
Τρυφερά με γονείς,
σε θερμή αγκαλιά
δεν θα σμίξω!
Με φίλους καλούς,
τα χέρια σφιχτά
δεν θα σφίξω!

Ποτέ ξανά!
Της γης το μοσχοβόλο χώμα,
μετά τη βροχή,
το άρωμα των κρίνων της θάλασσας,
του πρωινού την αιθέρια δροσιά
σε αγρούς με εύοσμα άνθη,
δεν θα μυρίσω!

Ποτέ ξανά!
Απ' τους κρουνοούς
τα κελαρύσματα πηγών
και καλλικέλαδων πουλιών τα κελαϊδίσματα
δεν θα ακούσω,
ούτε των ανέμων τις ριπές·
της αφρισμένης θάλασσας οι παφλασμοί
και οι κρότοι των βροντών
στα αυτιά μου ποτέ ξανά
δεν θα φτάσουν!

Ποτέ ξανά!
Μυρωδάτους χυμούς του Μαγιού,
του Αυγούστου τα νόστιμα φρούτα,
του χειμώνα σιμά στη φωτιά
βελουδένιους καρπούς
δεν θα γευτώ!

Ποτέ ξανά!
Χρώματα και ιριδισμούς,
του υπέρλαμπρου Ήλιου στολίδια,
τις σκιές στις πλαγιές των βουνών,
του φωτός της Σελήνης παιγνίδια,
δεν θα ξαναδώ!

Χιονισμένα βουνά,
θαλερούς ποταμούς,
μεγάλες φτερούγες πουλιών,
των ματιών μου τις μεγάλες χαρές,
δεν θα ξαναδώ!

(Η Σοφία απαντά με μια ρομαντική, αισιόδοξη άρια:)

Σοφία:

Η Νέα Χώρα
σαν κόρη νιόπαντρη
στα μάτια μου φαντάζει!
Με μάγουλα ροδόμορφα
σαν της αυγής το χρώμα.
Αστερισμοί τα μάτια της
που λάμπουν όλο φέγγος,
τα χέρια της μαρμαρυγή,
λευκά σαν άσπρος κρίνος,
και το κορμί το λυγρό
στολίδι έχει ένα:

τα μακριά της τα μαλλιά
που με αλάνθαστη σπουδή
στην πλάτη την ευθυτενή
τα έχει απλωμένα.

.....

Έτσι τη βλέπω,
πάγκαλη·
την Αφροδίτη να υμνεί
σε νυμφικό κοιτώνα!

.....

Να της μιλά ψιθυριστά,
πολλά παιδιά,
αρσενικά και θηλυκά,
πως θέλει να γεννήσει.
Κι απ' τα παιδιά της
άλλους γιους
και κόρες ν' αποκτήσει!

(και με έμφαση τελειώνει:)

Αυτό παντοτινά ζητά
το Θήλυ το Αιώνιο!
Μοιάζει της Ύλης
που γεννοβολά
ό,τι ο Νους της σπέρνει!

(Με αυτή την άρια κλείνει η αυλαία.)

Τελικό σχόλιο της συγγραφέως:

Στην αποικία, λίγο αργότερα, μετά την Αργώ έφτασε και μια δεύτερη αποστολή. Έτσι μπόρεσαν και μετοίκησαν τα εγγόνια του χρηματοδότη Θεαίτητου, μαζί με άλλους νέους και νέες. Και αυτοί γνωρίζουν ότι το πιθανότερο είναι να μην υπάρχει η δυνατότητα επιστροφής τους στη Γη για τα επόμενα χρόνια.

Ζωγράφοι, μαθηματικοί, γλύπτες, μουσικοί και τεχνικοί έχουν αναλάβει, ως χρέος τους, να εξωραΐσουν τη χώρα που ονομάστηκε ΕΛΕΥΡΥΘΕΑ χώρα. Έχουν αναλάβει το καθήκον να εργαστούν, ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες για να γίνει κατοικήσιμη από τους ίδιους και στη συνέχεια από το υπόλοιπο ανθρώπινο είδος.

*Οι επιστήμονες ανέλαβαν **το ζην**, και οι Φιλόσοφοι **το εν ζην**.*

*Οι φιλόσοφοι, αφού θέσουν τα θεμέλια των νέων αντιλήψεων υπό μορφή νόμων, δεν θα παραμείνουν στην Πολιτεία. Κάπου, στο μακρινό διάστημα, θα αναζητήσουν μια νέα δυνατότητα ζωής. Η φυγή τους συμβολίζει το ότι οι φιλόσοφοι ποτέ δεν αρκούνται στον ήδη φανερωμένο κόσμο. Το ερώτημα, «**αν ο κόσμος μπορεί να είναι και διαφορετικός από αυτόν που ήδη υπάρχει**», θα τους απασχολεί πάντα.*